

KÉPZÉSI PROGRAM SZAKMAI KÉPZÉS

DIABETOLÓGIAI SZAKÁPOLÓ ÉS EDUKÁTOR
(PROGRAMKÖVETELMÉNY AZONOSÍTÓ SZÁMA: 09135005)

1. Alapadatok

A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés:		
1.1.	Megnevezése:	Diabetológiai szakápoló és edukátor
1.2.	Programkövetelmény azonosító száma:	09135005
1.3.	Ágazat megnevezése:	Egészségügyi ágazat
1.4.	Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján:	0913 Ápolás és szülésznőképzés
A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés:		
1.5.	Megnevezése:	Diabetológiai szakápoló és edukátor
1.6.	Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szint:	5
1.7.	A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szint:	5
1.8.	A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerinti szint:	5
1.9.	A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése képesítési követelményt előíró jogszabály: A képesítési követelményt előíró jogszabály: az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet. Hazánkban a cukorbetegség népbetegség jellegűnek tekinthető. A betegek nagy száma, az idült szövődmények előfordulása jelentős terhet jelent az érintett egyéneknek, és a teljes egészségügyi ellátó hálózatnak. Ugyanakkor a terápiás lehetőségek az évek folyamán jelentősen bővültek, a gyógyszerkutató, és -fejlesztés különösen napjainkban intenzív, és eredményes. A cukorbetegség kezelése nemcsak a korszerű antidiabetikus gyógyszerek, modern inzulinkészítmények elérhetőségével, hanem a gyógyászati segédeszközök, technikai újdonságok, telemedicina nyújtotta lehetőségek által is folyamatosan fejlődik. A Diabetológiai szakápoló és edukátor a képzés során olyan ismereteket sajátít el, amelyek által ápolja, gondozza a cukorbetegeket és a szükségleteknek megfelelően bevonja az oktatásba és az ellátásba a betegek hozzátartozóit. A célorientált kezelés és a megfelelően kivitelezett betegoktatás költségei megtérülnek a kevesebb szövődmény miatt. Ehhez hozzáadódik még a beteg életminőségének javulása, ami közvetlenül pénzben nem mérhető, de az egyén és környezete számára a legfontosabb! A diabetológiai szakápoló és edukátor végzettségű szakdolgozók iránt a betegség rohamoszerű terjedése, a betegellátás magas szintű ellátási igénye miatt egyre fokozódik.	
1.10.	A képzés célja: A képzés célja, hogy a képzésben résztvevő sajátítsa el a Diabetológiai szakápoló és edukátor szakképesítés megszerzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket, készségeket és kompetenciákat.	
1.11.	A képzés célcsoportja: A képzés célcsoportját jelenti minden olyan személy, aki a belépési feltételeknek megfelel és a képzési programmal elérhető ismeretek, készségek és kompetenciák megszerzését tűzte ki célként maga elé.	
1.12.	A képzés során megszerezhető kompetenciák:	

	• Team-tagként részt vesz a cukorbetegség prevenciójában. • Felismeri és elhárítja a diabetes mellitus akut és krónikus szövődményeit. Részt vesz a hypo- és hyperglykaemiás kóma elhárításában. • Speciális vérvételeket, terheléses vizsgálatokat végez, súly-, és hossz percentil értéket számít, bőrredőmérőt használ. • Neuropathiás szűrővizsgálatot, fizikális-, oscillometriás-, Doppler- és vibrációs érzésvizsgálatokat végez. • Team-tagként részt vesz a terhességgel szövődött cukorbeteg interdiszciplináris ellátásában, gondozásában. • A preconcepcionális gondozásban részt vesz, gondozási tervet készít, életmód tanácsokkal látja el a beteget és hozzátartozóját. • Újszülöttkori, csecsemőkori, gyermekkori diabetes mellitus tüneteit, felismeri, inzulinterápia kivitelezésében részt vesz. • Alapvető lábápolási eljárásokat mint szakszerű lábápolás, benőtt köröm ellátását és sebkezelést végez, baktériumtenyésztéshez mintavételt készít. • Beteget és hozzátartozóját oktatja a diabéteszrel kapcsolatos ismeretekre. • Beteget és hozzátartozóját oktatja a hagyományos és korszerű inzulinadagolók és a vércukor önellenőrzés eszközeinek használatára. • Beteget és hozzátartozóját oktatja a diabétesz akut szövődményeinek felismerésére és elhárítására otthoni körülmények között. • Beteget és hozzátartozóját a diabétesz késői szövődményeinek megelőzésére, késleltetésére oktatja. • Oktatja a beteget az önmenedzselésre, a diabétesz napló vezetésére. • Oktatja a beteget és hozzátartozóját a betegségével összefüggő alapvető táplálkozási ismeretekre. • Beteget és hozzátartozóját oktatja a szövődménymentes életvitel és életmód kialakítására. • Egyéni és csoportos oktatást szervez és vezet, oktatási programot készít, kivitelez és dokumentálja. • Oktatja a beteget és a hozzátartozóját a szakszerűszerű száj-, bőr és lábápolásra. • Tanácsot ad a társadalmi támogatások igénybevételehez, a gyógyászati segédeszközök beszerzéséhez. • Oktatja a betegeket és hozzátartozóikat a környezetvédelmi szabályokra, a környezeti fenntarthatóság védelmére. • Szakmai tudását folyamatosan bővíti, szakmai konferenciákon, továbbképzéseken vesz részt.
--	---

2. A képzésbe való bekapcsolódás és részvétel feltételei

2.1.	Iskolai előképzettség:	érettségi végzettség
2.2.	Szakmai előképzettség:	Érettségi végzettséget követő minimum három éves és legalább MKKR 5 besorolású ápoló szakképesítés-ráépülés, csecsemő és gyermekápoló szakképesítés-ráépülés vagy általános ápoló szakma.
2.3.	Egészségügyi alkalmassági követelmény:	Az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV.26.) ESzCsM rendeletben foglaltak szerint az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások figyelembevételével történik.
2.4.	Szakmai gyakorlat területe és időtartama:	2 év ápoló, csecsemő és gyermekápoló munkakörben töltött szakmai gyakorlat.
2.5.	Szakmai adottságok, készségek felmérése:	--
2.6.	Pályaalkalmassági követelmény:	--
2.7.	Egyéb feltételek:	--

3. Tervezett képzési idő

3.1.	A képzés óraszám:	600
3.2.	Megengedett hiányzás mértéke:	20%

4. Tananyagegységek/témakörök/modulok

A képzés tananyagegységeinek/témaköreinek/moduljainak megnevezése ¹ :		Óraszám:
4.1.	Diabetológiai szakápoló és edukátor	600

4.1. Tananyagegység/témakör/modul²

4.1.1.	Megnevezése ³ :	Diabetológiai szakápoló és edukátor
4.1.2.	Célja:	A képzésben résztvevő sajátítsa el a Diabetológiai szakápoló és edukátor szakképesítés megszerzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket, készségeket és kompetenciákat.
4.1.3.	Megvalósítása során alkalmazott munkaformák:	A képzésben részt vevő személyes jelenlétét vagy interaktív és távolléti kapcsolattal megvalósuló jelenlétét igénylő csoportos képzés, igény esetén konzultáció: frontális oktatás, egyéni feladatmegoldás, csoportos munka, kooperatív csoportmunka. A képzésben részt vevő személyes jelenlétét nem igénylő önálló tanulás (távoktatás): távoktatási tananyagba épített iránymutatás, irányított tanulás, e-learning, digitális platformon való tananyagfeldolgozás, egyéni feladatmegoldás.
4.1.4.	Megvalósítása során alkalmazott képzési módszerek:	A tananyagegység/modul/témakör tartalmának, jellegének, a megvalósítás során alkalmazott munkaformának, valamint a csoport összetételének és igényeinek megfelelően a módszerek a következők lehetnek: előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés, rendszerezés, megfigyelés, együttes és önálló tananyag feldolgozás, csoportos feladatmegoldás, gyakorlati feladatok megoldása, projekt módszer, feladatlap kitöltése, írásbeli felelet, házi feladat, kiadott feladatok pontosítása, távoktatási tananyag és tananyagba épített iránymutatás.
4.1.5.	Óraszám ⁴ :	600
4.1.6.	Beszámítható óraszám ⁵ :	300
4.1.7.	A megtanítandó és elsajátítandó tananyagegység/témakör/modul tartalma	

¹ A sorok száma bővíthető.

² A Tananyagegységeket/témaköröket, modulokat bemutató alfejezetek száma a 4. pontban szereplő sorok számának megfelelően bővíthető.

³ Megegyezik a 4. pontban megadott megnevezéssel.

⁴ Megegyezik a 4. pontban megadott órásszámmal, és megegyezik a témakörök összórásszámaival.

⁵ Kontaktórától eltérő munkaforma alkalmazása esetén, ha az a képzés órásszámba beszámítható - egyéb esetben nem releváns.

1.	Kapcsolódó foglalkozás(ok) megnevezése:	Szakápolástani és gondozási ismeretek
	Kapcsolódó foglalkozás(ok) száma ⁶ :	580
	Kapcsolódó foglalkozás(ok) tartalmi elemei:	• A hasnyálmirigy endokrin és exokrin működése, az obezitás biokémiája és összefüggése a cukorbetegséggel, valamint a cukorbetegség kialakulásában szerepet játszó hormonok. A cukorbetegség megjelenési formái, kezelésének lehetőségei. • A diabétesz akut és krónikus szövődményei. A hypo- és hyperglykaemiás kóma pathomechanizmusa, kórlefolyása, megelőzési és terápiás lehetőségei. • A diabétesz diagnózisához, állapotfelméréséhez, illetve a diabétesz okozta krónikus szövődményeinek megállapításához szükséges vizsgálatok és azok kivitelezése. • A diabéteszszel szövődményt terheség interdiszciplináris ellátása, gondozása. • A cukorbeteg gyermek ellátása, életvitelének speciális kérdései a különböző életkorokban. • A diabéteszes láb kialakulásának mechanizmusa, különböző típusai. Az alsó végtagot érintő kritikus állapotok. A diabéteszes láb diagnózisához szükséges eszközös vizsgálatok. A diabétesz okozta akut és krónikus szövődmények vizsgálata, kezelése. A használatos sebkezelő eljárások vonatkozó előírásai. • A diabéteszszel kapcsolatos szerteágazó ismeretek. • Az inzulinkezelés és a vércukor önellenőrzés eszközei, azok használata. • A diabétesz akut szövődményei, azok elhárításának módja otthoni körülmények között. • A késői szövődmények (nephropátia, neuropátia, szemészeti elváltozások) megelőzésének, kialakulásuk késleltetésének lehetőségei. • A diabéteszben javasolt általános és speciális étrendi kezelés, a fizikai aktivitás jelentősége a szövődménymentes életvitel és életmód kialakításában. • Együttműködés a team tagokkal az ápolási-gondozási terv készítésében, programtervezésben, egyéni, csoportos oktatásban, klubvezetésben, táboroztatásban kampányok szervezésében és kivitelezésében. A szükséges erőforrások. • A szájjüreg és szájnyálkahártya elváltozásai. A korszerű száj-, bőr és lábápolás alapelvei, követelményei. • A diabétesz ellátásának szervezeti formái, az aktuális társadalmi támogatások igénybevételeének lehetőségei.
2.	Kapcsolódó foglalkozás(ok) megnevezése:	Környezetvédelem és kommunikáció
	Kapcsolódó foglalkozás(ok) száma ⁷ :	20

⁶ A foglalkozás(ok) száma megegyezik a foglalkozás(ok) óraszámával.

⁷ A foglalkozás(ok) száma megegyezik a foglalkozás(ok) óraszámával.

	Kapcsolódó foglalkozás(ok) tartalmi elemei:	- A környezetvédelmi alapismereteket, a környezetvédelem hatályos jogi szabályozása, a globális és lokális környezeti problémák (levegővédelem, vízvédelem, hulladékgazdálkodás, természetvédelem). - A szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszerek. A kötelező továbbképzés előírásai, követelményei.
4.1.8.	A tananyagegység/témakör/modul elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltétele(i):	A tananyagegység elvégzéséről nem kerül kiadásra külön igazolás. A 7.2. pontban meghatározott feltételek teljesítése esetén a képzés végén kerül kiadásra a tanúsítvány.

5. Csoportlétszám

5.1.	Maximális csoportlétszám ⁸ :	40 fő
------	---	-------

6. A képzésben részt vevő teljesítményét értékelő rendszer leírása

Szakképzés esetén: (Szkt. végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés b) pont.) A szakmai képzés képzési programja tartalmazza a képzésben részt vevő személy tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjait, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit is.

	Előzetes tudásmérés (diagnosztikus) értékelés:
6.1.	Résztvevő kérésére biztosított.
	Képzés közbeni (fejlesztő) értékelés:
	A fejlesztő értékelés szerepe, hogy a képzésben résztvevők fejlődését támogassa, a tanulási igényeket pontosítsa, az oktatók tanulásszervezési feladatait segítse.
6.2.	A képzés közbeni fejlesztő értékelés, az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének módjai lehetnek: - Visszakérdezés, - Gyakorlati feladatmegoldás, - Képzésben résztvevő visszajelzései, - Beszélgetés, - Feladatlap kitöltése, - Házi feladat ellenőrzése, - Írásbeli felelet. A fenti fejlesztő értékeléshez nem tartozik minősítés, a tanulási és tanítási folyamatokat szolgálja.
	Résztvevő záró (szummatív) értékelése:
6.3.	A képzés záróvizsgával zárul. A záróvizsga a képzés végén kerül megtartásra. A záróvizsga feladatait a képző intézmény állítja össze. A záró feladaton megszerezhető minősítések: - Megfelelt - Nem felelt meg A megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek: - Megfelelt: legalább 51%-os teljesítmény - Nem felelt meg: 50% vagy az alatti teljesítmény.

⁸ Zárt rendszerű elektronikus távoktatás esetén nem releváns.

7. A képzés elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételei

7.1.	A képzés elvégzéséről szóló igazolás megnevezése:	TANÚSÍTVÁNY 2013. évi LXXVII. törvény 13/B. § 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 22. § (1)
7.2.	A képzés elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltétele(i):	A képzés elvégzéséről szóló tanúsítvány kiadásának feltétele a záróvizsgán „Megfelelt” minősítés megszerzése.

8. A képzési program végrehajtásához szükséges feltételek

8.1.	Személyi feltételek:	Elméleti oktató: a képzési tartalomnak megfelelő szakos tanári szakképzettséggel, ennek hiányában a képzési tartalomnak megfelelő felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel vagy felsőfokú végzettséggel és a képzés tanulmányi területének megfelelő szakképesítéssel rendelkező oktató. Gyakorlati oktató: a képzési tartalomnak megfelelő felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel vagy a képzés tanulmányi területének megfelelő szakképesítéssel és legalább hároméves szakmai gyakorlattal rendelkező oktató.
8.2.	Személyi feltételek biztosításának módja:	Az oktatót a képző intézmény foglalkoztatja munkaszerződéssel, megbízási szerződéssel vagy az oktató alkalmazását bizonyító más szerződéssel.
8.3.	Tárgyi feltételek:	A képzésben részt vevő személyes jelenlétét igénylő képzési rész esetén: a résztvevők létszámának megfelelő oktatóterem a hozzá kapcsolódó berendezési tárgyak: flipchart tábla vagy kivetítő, tanulói és tanári létszámnak megfelelő asztal és szék, laptop/személyi számítógép, szoftverek, internetelérés. A képzésben részt vevő interaktív és távolléti kapcsolattal megvalósuló jelenlétét igénylő, illetve a képzésben résztvevő személyes jelenlétét nem igénylő képzési rész esetén: • intézmény részéről: a képzési program megvalósításához szükséges számítástechnikai eszközök, internetelérés, a képzési programban alkalmazott szoftverek; • képzésben résztvevő részéről: a képzés elvégzéséhez résztvevői oldalról szükséges számítástechnikai eszközök (például laptop/személyi számítógép/tablet/okostelefon, mikrofon, webkamera) és internetelérés. Eszközjegyzék: • Inzulinadagolók: fecskendő, penek (eldobható pen és nem eldobható pen), gyermekek és gyengén látók részére is, folyamatos inzulinadagoló eszköz (pumpa) szenzor • Vértételi csövek és eszközök, tartályok egyéb vizsgálati anyagok vételéhez • Diabétesz napló, telemedicina • Mini Doppler, oszcillométer, önellenőrző tapasz, Neurométer, Monofilamentum, neurotip, kalibrált hangvilla • Bőr-hőmérő, Percentil táblázat • CGM (folyamatos glukóz monitor) • ABPM (folyamatos vérnyomás monitor) • vércukorszint önellenőrzés eszközei • Lábápolás eszközei • Sebkezelés eszközei • Mintaétrendek, tápanyagtáblázat

8.4.	Tárgyi feltételek biztosításának módja:	A képzéshez szükséges tárgyi feltételek, eszközök meglétét a felnőttképző tulajdonjog, használati jog, bérleti jogviszony vagy egyéb használatra irányuló jogviszony alapján biztosítja. A képzésben részt vevő interaktív és távolléti kapcsolattal megvalósuló jelenlétét igénylő, illetve a képzésben résztvevő személyes jelenlétét nem igénylő képzési rész esetén: a képzés elvégzéséhez résztvevői oldalról szükséges számítástechnikai eszközöket és internetelérést a képzésben résztvevő saját eszközeként biztosítja.
8.5.	A képzéshez kapcsolódó egyéb speciális feltételek:	Elméleti és gyakorlati képzési idő aránya: 40% – 60% Gyakorlati képzőhelyekkel szemben támasztott követelmény: A gyakorlati képzőhely csak olyan fekvőbeteg ellátó intézmény, vagy ambulancia lehet, amely cukorbeteg ellátásával foglalkozik.
8.6.	A képzéshez kapcsolódó egyéb speciális feltételek biztosításának módja:	Elvárt követelmény, hogy a gyakorlati képzőhely és a képző intézmény együttműködési megállapodással rendelkezzen.

9. Képesítő vizsga

A képesítő vizsgát nem a képző intézmény szervezi és bonyolítja. A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés megszerzésére irányuló képesítő vizsgát a nemzeti akkreditálásról szóló törvény szerinti akkreditáló szerv által személytanúsító szervezetként **akkreditált vizsgaközpont szervezhet**. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása a <https://szakkepesites.ikk.hu/> weblapon érhető el a programkövetelmények menüpontban.
A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzett képesítő bizonyítvány államilag elismert, önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítést tanúsít.

A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről (7.1. pont) a képző intézmény által a felnőttképzési adatszolgáltatási rendszerben kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: Záródolgozat leadása az első vizsgatevékenység előtt 30 nappal.

Záródolgozat:

Egy önállóan megtervezett és kivitelezett egészségnevelési, oktatási feladat elkészítése a diabetológiai szakápoló és edukátor egészségnevelési, egészségfejlesztési és edukációs feladatai közül kiválasztott témában. A dolgozat tartalmazza az oktatás elvégzésének dokumentálását (témaválasztás indoklása, célmeghatározás, célcsoport, helyszín, kivitelezés módszerei, edukáció hatékonyságának mérése).

A Záródolgozat oktatási témakörét a vizsgázó a beteg oktatási szükségletének ismeretében önmaga határozza meg és kivitelezzi.

A dolgozat bemutatására a vizsgán, szakmai beszélgetés mellett kerül sor.

Formai sajátosságok (szerkezet, kivitel, stílus, esztétika, a közlési mód szemléletessége): terjedelem max 15 oldal,

- betűtípus: Times New Roman,
- betűméret: 12,
- sortávolság: 1,5 cm

10. Az előzetes minősítés ténye

Szakértő nyilatkozata:	A képzési program előzetes minősítése megtörtént.
Az előzetes minősítés helye:	Budapest
Az előzetes minősítés időpontja:	2021.08.12.
Az előzetes minősítést végző felnőttképzési szakértő neve:	Pádár Tivadar
Az előzetes minősítést végző felnőttképzési szakértő nyilvántartási száma:	FSZ/2020/000057
Felnőttképzési szakértő aláírása:	
Felnőttképző intézmény képviselőjének aláírása:	

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

Képzés (képzési program) megnevezése	Diabetológiai szakápoló és edukátor
Felnőttképző megnevezése és engedélyszáma:	Pannon Kincstár Kft, E/2020/000119
Szakértői megállapítások	
1. A képzési program tartalma megfelel a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvénynek és szakmai oktatás vagy szakmai képzés esetén a szakképzésről szóló törvénynek és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletnek. 2. A képzési programban meghatározott tartalommal, feltételekkel és módon, valamint a képzéssel érintett célcsoport számára megszerezhetők a képzési programban megjelölt kompetenciák. 3. A képzési program minden oldala folyamatos oldalszámozással van ellátva, és az összefűzésre úgy került sor, hogy annak szétválasztására sérülésmentesen nincs lehetőség.	
Szakértői vélemény kelte	Budapest, 2021.08.12.
Felnőttképzési szakértő neve, nyilvántartási száma	Pádár Tivadar FSZ/2020/000057
Felnőttképzési szakértő aláírása	